

MICHAŁ ROMAŃCZUK

Szczecin

WSPÓLCZEŚNI UŁANI

Niedawno (5 lipca 2011 r.) minęła 66. rocznica przejścia Szczecina przez polską administrację. Działania podjęte przez Polaków usankcjonowano następnie na konferencji w Poczdamie, kiedy to Wielka Trójka podjęła decyzję o przyznaniu Szczecina Polsce. Historia naszego miasta jest trudna i pełna zawirowań. Podczas drugiej wojny światowej zabudowa miasta została zniszczona w 60–70%, port wraz z przyległościami – w 70–80%, a obiekty przemysłowe – niemal w 90%. Do Szczecina po 1945 r. przybyli ludzie z Kresów Wschodnich, Polski centralnej oraz repatrianci z ZSRR, którzy podjęli się odbudowy miasta ze zniszczeń wojennych. Razem z nimi do Szczecina „dotarli” ich, nierzadko tragiczne, doświadczenia. Przez lata osoby te nie mogły mówić o tragedii, która ich dotknęła, o utracie bliskich, o prześladowaniach czy zesłaniach.

Obecnie nasze miasto jest obszarem działania wielu organizacji i stowarzyszeń, w których tradycje bohaterskiej walki Polaków są wciąż żywe i kultywowane do dziś. Wśród stowarzyszeń funkcjonujących na terenie Szczecina na szczególną uwagę zasługują dwa, które w ramach swojej działalności odwołują się do najlepszych tradycji Ułanów Podolskich. Są to: Koło Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich oraz Klub Kawaleryjski im. 12. Pułku Ułanów Podolskich. Pełne i rzetelne opisanie ich działalności, aktywności, jaką podejmują na rzecz społeczności lokalnej, nie jest możliwe bez poświęcenia chwili uwagi historii 12. Pułku Ułanów Podolskich.

**„Wśród ułanów z całej Polski,
Nie ma pułku jak Podolski...”**

Stwierdzenie, iż Ułani Podolscy wyróżniali się na tle innych jednostek polskiej jazdy, nie jest czczą przechwałką ani tym bardziej przesadą. Ułani ci znani byli przede wszystkim ze swojego przywiązania do kresowych tradycji, wierności hasłom wypisanym na sztandarze, obowiązkowości, dumy, koleżeństwa pułkowego, jednocześnie także z dobrych obyczajów, zwartości, przywiązania do konia, świetnego wyszkolenia i nieskazitelnego wyglądu zewnętrznego. Podolacy czuli się powołani do reprezentowania i ochrony polskości na Kresach Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Kolebką powstania opisywanej jednostki kawaleryjskiej jest Podole, z którym ściśle związana jest historia pułku¹. Pierwsze wzmianki na jego temat pochodzą z okresu wojen napoleońskich. Już w 1809 r. w ramach armii francusko-galicyskiej powstał pułk jazdy, który wszedł w skład wojsk Księstwa Warszawskiego i otrzymał numer „12”. Pułki ułanów, które powstały w późniejszym okresie, szczyły się tymi tradycjami kawaleryjskimi i zachowały te same barwy wojskowe².

Jak każdy pułk jazdy, także 12. Pułk Ułanów miał swoje barwy. Kolory składające się na proporzec pułkowy to karmazynowy, biały i granatowy. Takie zestawienie nawiązuje bezpośrednio do okresu sformowania pułku – epoki na-poleońskiej i rewolucji francuskiej – oraz do wiary w cesarza Francji i związanej z tym nadziei na niepodległość³. Mundury 12. Pułku Ułanów od 1810 do 1813 roku miały następujące zestawienie kolorów: kołnierz karmazynowy, który zastępowano również amarantowym z białą wypustką, rabaty granatowe z białą wypustką, lampasy karmazynowe. Przed wskazanym okresem panowała wielka różnorodność i dowolność nie tylko pod względem kolorów, ale nawet krojów mundurów⁴. Pierwszym dowódcą i jednocześnie fundatorem pułku był płk Gabriel Rzyszczewski, który został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Legii Honorowej oraz orderem *Virtuti Militari* 3 klasy⁵.

¹ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich 1809–1947*, red. W. Dziewicki, K. Grocholski, A. Hlawaty, F. Kalinowski, M. Mińkowski, B. Przyłuski, Londyn 1982, s. 325–328.

² Tamże, s. 16.

³ <http://klubkawaleryjski12pu.pl/historia.html> (12.07.2011).

⁴ B. Gembarzewski, *Wojsko Polskie. Księstwo Warszawskie 1807–1814*, Warszawa 1905, s. 172–173.

⁵ <http://klubkawaleryjski12pu.pl/historia.html> (12.07.2011).

W czasie powstania listopadowego pułk został odtworzony na terenie Żmudzi. W jego skład weszli wówczas powstańcy ochotnicy. Dowódcą był mjr Jan Józef Giedroyc⁶. Historia tego pułku nie jest co prawda ściśle związana z tradycją Ułanów Podolskich, jednakże przyjął on te same barwy i numer, przez co stał się niejako ich kontynuacją⁷.

Następnie przez ponad sto lat znajdująca się pod trzema zaborami Polska nie miała własnej armii, dlatego też kolejny etap działalności Ułanów Podolskich rozpoczyna się podczas rewolucji październikowej w Rosji w 1917 r. Wtedy to zostają utworzone jednostki przyszłej Armii Polskiej⁸. Po raz trzeci w swojej historii pułk odradza się w II Rzeczypospolitej, początkowo jako oddział jazdy wydzielony 9 grudnia 1917 roku z 1. Pułku Kirasjerów Gwardii (zwanych Żółtymi)⁹. Numer przywrócono pułkowi w lutym 1919 r., a wraz z nim sztandar – 7 maja tego samego roku¹⁰. 25 października 1919 r. pułk uzyskał oficjalny tytuł – Ułanów Podolskich.

Czas chwały dla ułanów przyszedł ponownie wraz z wybuchem drugiej wojny światowej. Podczas kampanii polskiej we wrześniu 1939 r. pułk walczył w ramach Armii „Łódź”¹¹. W dniu 1 września 1939 r. Wojsko Polskie składało się z Naczelnego Dowództwa, piechoty, kawalerii i artylerii oraz z marynarki wojennej, w łącznej sile około miliona żołnierzy, przy czym 12. Pułk Ułanów Podolskich wchodził w skład Wołyńskiej Brygady Kawalerii pod dowództwem płk. dypl. Juliana Filipowicza¹². Po wkroczeniu wojsk ZSRR do Polski pułk został zmuszony do zaprzestania walk i uległ rozproszeniu. Po agresji III Rzeszy na ZSRR i przystąpieniu Związku Radzieckiego do koalicji antyhitlerowskiej na mocy układu Sikorski-Majski powstały Polskie Siły Zbrojne w ZSRR, w skład których wchodziłi zesłańcy oraz jeńcy wojenni. W ramach II Korpusu Polskiego, którym dowodził gen. Władysław Anders, odtworzono 12. Pułk Ułanów Podolskich jako jednostkę zmotoryzowaną. W latach 1944–1945 pułk wziął udział

⁶ <http://kz12pu.pl/5043.html> (12.07.2011).

⁷ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich...*, s. 14.

⁸ Tamże, s. 15.

⁹ http://www.12pulkulanow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=54:historia-puku&catid=39:historia-puku&Itemid=60 (13.07.2011).

¹⁰ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich...*, s. 15.

¹¹ *Wysilek zbrojny w II wojnie światowej*, red. S. Biegański, A. Szkuta, Londyn 1988, s. 49.

¹² Z. Bielecki, W. Bigoszevska, A. Jońca, S. Komornicki, *Wojsko Polskie 1939–1945. Barwa i broń*, Warszawa 1990, s. 13 i 20.

w kampanii włoskiej. Chlubną datą w jego historii jest 18 maja 1944 r., gdy partol 12. Pułku Ułanów Podolskich jako pierwszy wkroczył do ruin klasztoru Monte Cassino i zawiesił tam pułkowy proporczyk¹³.

W październiku 1945 r. statkiem z Neapolu pułk popłynął do Wielkiej Brytanii, gdzie polskie jednostki zostały podporządkowane Polskiemu Korpusowi Przysposobienia i Rozmieszczenia. 11 listopada 1946 r. odznaczono 12. Pułk Ułanów Podolskich Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego *Virtuti Militari* w uznaniu za czyny niezwyklego męstwa w okresie drugiej wojny światowej. Z dniem 6 maja 1947 r. 12. Pułk Ułanów Podolskich został rozwiązany. Aż do odejścia ostatniego żołnierza pułkiem dowodził ppłk Leon Fudakowski¹⁴. Większość pułku pozostała na emigracji, tylko około jednej trzeciej żołnierzy wróciło do ojczyzny¹⁵. Tradycje pułku podtrzymano również podczas okupacji, tworząc dywizjon Armii Krajowej pod dowództwem rotmistrza C. Nowackiego. Dywizjon ten walczył w Powstaniu Warszawskim¹⁶.

25 kwietnia 1997 r. na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie londyńskie Koło Żołnierzy przekazało 12. Batalionowi Rozpoznawczemu i Klubowi Kawaleryjskiemu prawo używania nazwy „Ułanów Podolskich” oraz kontynuowania tradycji tego pułku. W ten sposób od 1997 r. sukcesorem 12. Pułku Ułanów Podolskich był stacjonujący w Szczecinie 12. Batalion Rozpoznawczy Ułanów Podolskich, a po jego rozwiązaniu (21 grudnia 2010 r.) tradycje te przejął 12. Batalion Dowodzenia Ułanów Podolskich¹⁷.

Koło Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich

Koło pułkowe ma długą tradycję, istniało bowiem pod różnymi nazwami i w różnych formach organizacyjnych już od 1918 r. Rotmistrz Antoni Szuszkiewicz zawiązał w tamtym okresie w Warszawie koło koleżeńskie, które miało na celu utrzymywanie kontaktu wśród żołnierzy 12. Pułku Ułanów. Następnie w niepodległym państwie polskim utworzono koło, którego głównym zadaniem miało być sprawowanie opieki nad żołnierzami w czasie działań wojennych

¹³ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich...*, s. 15.

¹⁴ http://www.12pulkulanow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=54:historia-puku&catid=39:historia-puku&Itemid=60 (13.07.2011).

¹⁵ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich...*, s. 15.

¹⁶ <http://kz12pu.pl/5043.html> (14.07.2011).

¹⁷ Biuletyn Informacyjny Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich „Podolak” 2007, nr 139/21, s. 11.

1919–1920. Nie miało ono statutu, a w swej działalności kierowało się uczuciem, tradycją i dobrą wolą. Statut koła został sformułowany dopiero w 1936 r. przez por. Zygmunta Nadratowskiego.

Próby utworzenia koła podjęto ponownie po kampanii polskiej w 1939 r., kiedy to część Podolaków przebywających we Francji postanowiła utworzyć Koło Ułanów Podolskich. Jego działalność miała na celu podtrzymywanie łączności i tradycji pułku w drodze do jego odtworzenia. Niestety wskutek kapitulacji Francji w 1940 r. nie udało się zrealizować tych planów¹⁸.

Kolejną próbę odtworzenia koła podjęto w 1941 r. w Anglii. Tam z inicjatywy rotmistrza Karola Radziwiłła powstało Koło Ułanów Podolskich. Ostateczne powołanie koła, przyjęcie statutu i wybranie zarządu nastąpiły na zjeździe w Shobdon 7 maja 1947 r.¹⁹

W okresie powojennym krajowe koło pułkowe działało w konspiracji. Dopiero po transformacji politycznej w 1991 r. nastąpiło zacieśnienie więzów z emigracją. W 1997 r. prezes Koła Żołnierzy w Londynie – ppłk Władysław Dziewicki – przekazał kierowanie Podolakami na całym świecie ośrodkowi krajowemu. Rok 1997 był rokiem przełomowym. Wtedy to bowiem w porozumieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej spadkobiercą nazwy, barw i tradycji 12. Pułku Ułanów Podolskich został, jak już wspomniano, 12. Batalion Rozpoznawczy Ułanów Podolskich, stacjonujący w Szczecinie²⁰.

Siedziba stowarzyszenia Koło Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich znajduje się w Szczecinie przy ul. Wawrzyniaka 5. Prezesem koła jest Ryszard Wietrzychowski, wiceprezesem – Zbigniew Jahnz²¹. Koło kultywuje i kontynuuje tradycje 12. Pułku Ułanów Podolskich oraz jazdy polskiej. Działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jednakże jego siedzibą jest Szczecin, a dokładniej: Jednostka Wojskowa 1025²². Koło Żołnierzy zrzesza ponad stu członków mieszkających m.in. w Australii, USA i Wielkiej Brytanii, którzy również rekonstruują działalność 12. Pułku Ułanów Podolskich jako części Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz rozpowszechniają dzieje pułku poza granicami naszego kraju.

W ramach Koła Żołnierzy działa Sekcja Historyczna, która popularyzuje dzieje i tradycje Ułanów Podolskich, prowadząc głównie działalność rekonstruk-

¹⁸ *Dzieje Pułku Ułanów Podolskich...*, s. 321.

¹⁹ Tamże, s. 322.

²⁰ <http://kz12pu.pl/5022.html> (14.07.2011).

²¹ Tamże.

²² *Statut Kola Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich*, Szczecin 2008, s. 1.

cyjną, polegającą na odtwarzaniu mundurów i wyposażenia ze wszystkich okresów historii pułku. Koło organizuje wystąpienia o charakterze reprezentacyjnym, prowadzi działalność publicystyczną, organizuje wystawy, prelekcje, szkolenia i widowiska historyczne²³.

Na zjeździe członków Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich, który odbył się podczas obchodów święta pułkowego 7 maja 2005 r. w Trzebieży, podjęta została uchwała dotycząca ufundowania sztandaru dla stowarzyszenia²⁴. W 2007 r. koło przyjęło replikę sztandaru pułkowego z 1939 r. Oryginalny sztandar pułkowy ufundował por. Michał Grocholski, natomiast aktu przekazania sztandaru pułkowi dokonał 2 lutego 1923 r. marszałek Józef Piłsudski. Sztandar został spalony 19 września 1939 r. pod Złoczowem²⁵. Na sztandarze Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich umieszczono gwóźdź ocalony ze sztandaru wojennego. Gwóźdź ten został ufundowany przez korpus oficerski 12. Pułku Ułanów Podolskich. Chorąży Władysław Jankowski wziął go na pamiątkę i dzięki temu zachowywał się on do dziś. Jest jedynym ocalałym reliktem sztandaru pułkowego²⁶.

Ponadto sprowadzono do Polski z Wielkiej Brytanii ołtarz polowy 12. Pułku Ułanów Podolskich. W latach sześćdziesiątych XX w. ołtarz został zdeponowany u oo. Marianów w Fawley Court pod Londynem. Następnie w 2008 r. przewieziono go do Polski i umieszczono w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie. Ostatecznie, dzięki wysiłkom wielu osób, w tym zarządu Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich z p. Andrzejem Rychlickim na czele, ołtarz został umieszczony w Kościele Garnizonowym pw. św. Wojciecha w Szczecinie²⁷.

W 2008 r. odbyło się w Szczecinie święto Ułanów Podolskich. Obchody rozpoczęto mszą świętą w Kościele Garnizonowym pw. św. Wojciecha. Uroczystości były kontynuowane w Klubie Garnizonowym, a uświetniły je pieśni ułańskie, odśpiewanie marsza 12. Pułku Ułanów Podolskich oraz wystawa fotografii. W uroczystości oprócz członków koła brali udział żołnierze szczecińskiego 12. Batalionu Dowodzenia Ułanów Podolskich oraz harcerze. Drugiego dnia

²³ <http://www.kz12pu.pl/5022.html> (14.07.2011).

²⁴ Biuletyn Informacyjny Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich „Podolak” 2007, nr 139/21, s. 18.

²⁵ K. Satora, *Opowieści wrześnieowych sztandarów*, Warszawa 1990, s. 208–210.

²⁶ <http://www.kz12pu.pl/5022.html> (15.07.2011).

²⁷ Biuletyn Informacyjny Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich „Podolak” 2008, nr 152/23, s. 19–20.

grupy rekonstrukcyjne koła zaprezentowały stroje z okresu Księstwa Warszawskiego oraz kampanii włoskiej. Uroczystości zakończono złożeniem kwiatów pod tablicą pamiątkową na Zamku Książąt Pomorskich i pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego²⁸.

Z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości Koło Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich zorganizowało inscenizację historyczną. Przedsięwzięcie było nawiązaniem do walk o Lwów w listopadzie 1918 r. między „Orlętami Lwowskimi” a ukraińskimi Strzelcami Siczowymi. Dla koła była to wyjątkowa uroczystość w związku z historią Kresów Wschodnich, z którymi związany jest pułk.

Natomiast w 2010 r. z okazji Święta Niepodległości zaprezentowano inscenizację historyczną nawiązującą do okoliczności wybuchu powstania wielkopolskiego z 1918 r. Innym ważnym przedsięwzięciem było uczestniczenie w odtwarzaniu bitwy pod Mokrą – w tej rekonstrukcji koło wzięło udział po raz drugi²⁹.

Koło angażuje się także w inne wydarzenia w regionie, m.in. 12 maja 2008 r. wzięło udział w festynie 12. Brygady Zmechanizowanej w Szczecinie, 8 czerwca 2008 r. – w festynie organizacji pozarządowych „Pod Latarniami” na Jasnych Błoniach, gdzie prezentowano mundury z okresu bitwy pod Monte Cassino, oraz w Międzynarodowym Zlocie Historycznych Pojazdów Wojskowych w Darłowie, gdzie członkowie koła również byli ubrani w mundury 12. Pułku Ułanów Podolskich II Korpusu PSZ na Zachodzie³⁰.

W 2009 r. z okazji dwusetnej rocznicy istnienia pułku na mapie Szczecina pojawiło się rondo im. Ułanów Podolskich, na którym odsłonięty został pomnik poświęcony pamięci 12. Pułku Ułanów Podolskich. Pomnik ozdobiony jest tablicą, na której uwieczniono najślawniejsze bitwy z udziałem Podolaków, a kawaleryjski charakter podkreśla replika lancy ułańskiej z proporcem w barwach pułku³¹.

Koło Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich współpracuje z 12. Dywizją Zmechanizowaną, a wielu żołnierzy jest zaangażowanych w działalność stowarzyszenia. Koło wydaje również biuletyn informacyjny „Podolak”, w którym publikowane są m.in. aktualne informacje o działalności koła, uchwały zarzą-

²⁸ Ibidem, s. 16–17.

²⁹ <http://www.kz12pu.pl/5001.html> (15.07.2011).

³⁰ Biuletyn Informacyjny Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich „Podolak” 2008, nr 152/23, s. 19–20.

³¹ <http://www.kz12pu.pl/5022.html> (18.07.2011).

du, sprawozdania z uroczystości organizowanych przez stowarzyszenie. Celami koła, zapisanymi w statucie, są przede wszystkim: prowadzenie działalności wystawienniczej i kulturalnej, podnoszenie poziomu wiedzy historycznej, organizacja uroczystości o charakterze państwowym i wojskowym oraz propagowanie turystyki konnej i praktycznych umiejętności kawaleryjskich wśród członków koła³².

Klub Kawaleryjski im. 12. Pułku Ułanów Podolskich

Początki działalności Klubu Kawaleryjskiego przypadają na lata siedemdziesiąte ubiegłego wieku, kiedy to grupa miłośników jazdy konnej organizowała wrześnie rajdy konne. Inspiracją dla klubu była także grupa jeźdźców, która w umundurowaniu i wyposażeniu kawaleryjskim wzorowanym na regulaminie przedwojennym przemierzała corocznie trasę ze Szczecina do Poznania na tamtejsze obchody Dni Ułana. Z połączenia obu tych grup powstał Klub Kawaleryjski. Propozycja ze strony dowództwa 12. Batalionu Rozpoznawczego, przejmującego tradycje 12. Pułku Ułanów Podolskich, aby jeźdźcy ze Szczecina uczestniczyli w tej uroczystości, była bezpośrednim impulsem dla powołania stowarzyszenia. Klub został zarejestrowany 25 kwietnia 1997 r., a już 7 maja tegoż roku na uroczystości przekazania nazwy i tradycji Ułanów Podolskich 12. Batalionowi Rozpoznawczemu był reprezentowany przez piętnastu kawalerzystów w pełnym umundurowaniu. Na tej samej uroczystości klub uzyskał od prezesa londyńskiego Koła Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich pozwolenie na używanie nazwy „im. Ułanów Podolskich” i noszenie barw pułkowych. Na pierwszego prezesa klubu wybrano Marka Magowskiego.

Klub bierze udział wraz z Wojskiem Polskim w defiladzie podczas święta pułkowego, kontynuuje organizację rajdów konnych, organizuje zawody „Militari” i wystawy o polskiej kawalerii. Nawiązał także współpracę zagraniczną z analogicznymi organizacjami kawaleryjskimi w Szwecji, Niemczech i Danii³³.

Obecnie klub zrzesza około pięćdziesięciu członków. Od 2009 r. prezesem jest ponownie Marek Magowski³⁴. Klub działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jego siedziba znajduje się w Szczecinie przy ul. Świerczewskiej 5³⁵.

³² *Statut Koła Żołnierzy...*, s. 2.

³³ <http://klubkawaleryjski12pu.pl/nasHistoria.html> (22.06.2011).

³⁴ Tamże.

³⁵ Tamże.

Celem działania Klubu jest m.in. kontynuowanie i kultywowanie tradycji kawalerii polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji 12. Pułku Ułanów Podolskich, krzewienie wartości patriotycznych i popularyzowanie wśród społeczeństwa polskiego, a zwłaszcza wśród młodzieży, historii kawalerii polskiej, historii 12. Pułku Ułanów Podolskich, a także promocja kultury i sztuki w aspekcie historii i kultywowania tradycji³⁶.

Działalność klubu jest prowadzona wielokierunkowo. Podstawowymi celami są szkolenie kawaleryjskie, udział w pokazach, defiladach, zawodach sportowych typu „Militari” (popularne obecnie zawody Wszechstronnego Konkursu Konia Wierzchowego są częścią tradycyjnych zawodów kawaleryjskich „Militari”), organizacja rajdów kawaleryjskich i ochrona przyrody. Klub jest członkiem Okręgowego Związku Jeździeckiego w Szczecinie, podpisał też porozumienie o współpracy z administracją Lasów Państwowych. Od czternastu lat klub organizuje rajdy kawaleryjskie (w sumie około pięćdziesięciu) na terenie województw zachodniopomorskiego, pomorskiego i wielkopolskiego.

Klub prowadzi także aktywną działalność na rzecz społeczności lokalnej. Pomaga w organizowaniu odbywających się corocznie obchodów Święta 12. Pułku Ułanów Podolskich, organizuje rajdy konne, manewry kawaleryjskie, wigilię dla ułanów, prelekcje w szkołach oraz zawody sportowe³⁷. Klub współpracuje z Wojskiem Polskim, Federacją Kawalerii Ochotniczej, Kołem Żołnierzy 12. Pułku Ułanów Podolskich, administracją Lasów Państwowych³⁸.

THE PRESENT-DAY'S UHLANS

SUMMARY

Today Szczecin is an area where operate many organizations and associations, in which there are still alive and cherished to this day the traditions of the heroic struggle of the Poles. Among the associations operating in Szczecin on two particularly noteworthy that in the course of his business links to the best traditions of Podolian Uhlans. These are: Koło Żołnierzy 12. Pułków Ułanów Podolskich and Klub Kawaleryjski im. 12. Pułku Ułanów Podolskich. Both organizations promote the tradition of cavalry and their aim

³⁶ <http://klubkawaleryjski12pu.pl/nasStatut.html> (22.06.2011).

³⁷ <http://klubkawaleryjski12pu.pl/nasAktywnosc.html> (23.06.2011).

³⁸ Tamże.

is to include continue and cultivate the Polish cavalry traditions, with particular emphasis on the tradition of Cavalry Club, promoting and popularizing patriotic values among the Polish society, especially among young people, the history of the Polish cavalry, and the promotion of culture and art in terms of history and traditions of the past. In 2009, in Szczecin appeared Rondo of Podolian Uhlans, which was unveiled a monument commemorating the 12. Pułk Ułanów Podolskich. Monument is decorated with an array, which captured the most famous battles involving Uhlans and emphasizes character replica cavalry lance pennants lose her old in the colors of the regiment. 12. Pułk Ułanów Podolskich is working with 12. Dywizja Zmechanizowana, and many soldiers are involved in the activities of the association. Circle also publishes Newsletter "Podolak". However the Klub Kawaleryjski im. 12 Pułku Ułanów cavalry training leads and participates in shows, parades, sports competitions like "Militaria".

Translated by Michał Romańczuk